

**TALOUSARVION 2026 JA
TALOUSSUUNNITELMAN 2027-2028
LAADINTAOHJE**

SISÄLLYSLUETTELO

1	Aikataulu.....	3
2	Talousarviolaadinnan lähtökohdat.....	3
	Kuluva vuosi 2025 ja keskeisimmät tiedossa olevat muutokset	3
	Tulorahoituksen kehitys	4
	Kustannusten kehitys.....	4
3	Kunnanhallituksen ohjeet talousarvion laatimiseksi	5
	Käyttötalous.....	5
	Investoinnit	6
	Rahoituslaskelma.....	6
4	Talousarvion rakenne ja sisältö	6
	Kunnanjohtajan katsaus.....	6
	Yleisperustelut.....	6
	Käyttötalous.....	7
	Tuloslaskelma.....	8
	Investoinnit	8
	Rahoituslaskelma.....	8
	Liitteet.....	8

1 AIKATAULU

Talousarvion laatiminen edellyttää koko kuntakonsernilta alla esitetyn aikataulun noudattamista. Aikataulu on laadittu siten, että valtuustolla on mahdollisuus käsitellä alustavaa talousarvioehdotusta iltakoulussa ennen vuoden 2026 veroprosenteista päättämistä.

Elokuu

- 11.8.2025 Kunnanhallitus antaa talousarvion laadintaohjeen
Talousarvion valmistelu käynnistyy toimialoilla
- Tilinpäätösten 2023 ja 2024 ja kuluven talousarviovuoden 2025 analysointi
  - Talousarviovuosien 2025 ja 2026 sekä suunnitelmavuosien 2027–2028 toiminnallisten muutosten huomioiminen
  - Talousarviovuoden 2026 investointien tarveselvitykset toimialoittain
- 15.8.2025 Tukipalvelut: Tietohallinto
22.8.2025 Tukipalvelut: Kirjanpito, palkanlaskenta
31.8.2025 Tukipalvelut: Kiinteistöpalvelut (siivous, ruoka ja kunnossapito) ja vuokrat

Syyskuu

- 17.9.2025 Investointien määräraha- ja tuloarviotarpeet perusteluineen tekniselle toimelle
viikko 39 Lautakunnille lähtevien talousarvioesitysten ja investointitarpeiden käsittely
kunnanjohtajan kanssa.
Kunnanjohtaja antaa ohjeet jatkovalmistelulle

Lokakuu

- 14.10.2025 Talousarvioesitykset käsitelty lautakunnissa
20.10.2025 Kunnanhallituksen talousarviopäivä: talousarvion ensimmäinen käsittely
27.10.2025 Valtuuston iltakoulu talousarviosta ja veroprosenteista

Marraskuu

- 3.11.2025 Kunnanhallituksen esitys veroprosenteista
10.11.2025 Valtuuston päätös veroprosenteista

Joulukuu

- 1.12.2025 Kunnanhallituksen talousarvioesitys
8.12.2025 Valtuuston päätös talousarviosta
15.12.2025 Kunnanhallitus antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeet

Tammikuu

- 31.1.2026 Käyttösuunnitelmat hyväksytty toimialoittain

2 TALOUSARVIOALADINNAN LÄHTÖKOHDAT

KULUVA VUOSI 2025 JA KESKEISIMMÄT TIEDOSSA OLEVAT MUUTOKSET

Kuluva tilikausi on toukokuun taloustietojen perusteella kunnan ja vesilaitoksen osalta noin 43 000 euroa alijäämäinen, kun talousarviossa tilikauden ylijäämäksi on arvioitu n. 344 000 euroa.

TE-palvelut siirtyivät kuntien järjestettäväksi vuoden 2025 alusta. Keski-Savon työllisyysalueen kunnat valmistelevat aiheuttamisperusteista kustannustenjakoa, joka tulee kokonaisuudessaan käyttöön viimeistään vuoden 2027 alusta.

Kunnan sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen kiinteistöjä vuokrataan hyvinvointialueelle siirtymäsäännösten nojalla, ja siirtymäaika päättyy kuluven vuoden loppuun. Vuoden 2026 alusta

alkaen kiinteistöjen tulee olla yhtiöitetty, jotta niiden vuokraamista hyvinvointialueelle voidaan jatkaa. Samalla yhtiöitetään kunnan omistamat teollisuuskiinteistöt. Kunnan talousarviossa tämä tarkoittaa sekä toimintamenojen että -tuottojen vähenemistä kyseessä olevien kiinteistöjen osalta.

Muilta osin palvelutuotannossa ei ole tiedossa merkittäviä muutoksia. Menojen arviointi voidaan pääosin tehdä arvioimalla yleistä menotasojen muutosta ja tärkeimpänä kustannuseränä palkkoja.

Hallitus valmistelee valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistusta, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta. Tämä aiheuttaa epävarmuutta suunnitelmavuosille. Esitystä ei ole vielä annettu lausuntokierrokselle eikä kuntakohtaisia laskelmia julkaistu.

TULORAHOITUKSEN KEHITYS

Kuntaliiton 26.6.2025 julkaiseman ennakollisen valtionosuuslaskelman mukaan kunnan valtionosuudet olisivat vuonna 2026 yhteensä 3,7 miljoonaa euroa. Kunnan valtionosuudet ovat jo vuonna 2025 nousseet opetus- ja kulttuuritoimen (OKM) valtionosuuden kasvun myötä, ja ennakollisen Kuntaliiton laskelmassa valtionosuudet nousisivat edelleen vuoteen 2025 nähden. Ennakollinen laskelma ei kuitenkaan huomioi OKM:n valtionosuuden perusteissa tapahtuvia muutoksia.

Hallitus esittää valtionosuuksia leikattavaksi kertaluonteisesti vuonna 2026, ja pysyvä säästö on suunniteltu otettavaksi huomioon valtionosuusuudistuksen yhteydessä vuoden 2027 alusta alkaen. Leikkausesitys on huomioitu Kuntaliiton laskelmassa. Yleinen julkisen talouden heikko tila luo kuitenkin epävarmuutta kuntatalouteen ja tulorahoitukseen. Valtiontalouden tasapainotustoimet voivat kohdistua negatiivisin vaikutuksin kuntatalouteen, mistä esimerkiksi valtiovarainministeriön ehdotus vuoden 2026 budjetiksi antaa viitteitä.

Suunnitelmavuosien 2027 ja 2028 osalta ei käytettävissä riittävää tietoa valtionosuuksien määrästä ole käynnissä olevan valtionosuusuudistuksen takia. Talousarviovalmistelun yhteydessä yleishallinto arvioi valtionosuustulosten määrää suunnitelmakaudelle.

Kuntaliiton 6.5.2025 julkaiseman veroennustekehikon perusteella kunnan verotulot kasvusuuntaiset suunnitelmakaudella. Vuoden 2026 verotulot ovat ennustekehikon perusteella 10,84 milj. euroa ja suunnitelmavuonna 2027 verotulot ovat 11,04 milj. euroa ja vuonna 2028 11,31 milj. euroa. Odotettavissa on, että kunnan kiinteistöverotulot kehittyvät veroennustekehikkoa suotuisammin rakenteilla olevan aurinkovoimalan vuoksi.

Hallitus on alentamassa vuoden 2027 alusta yhteisöverokantaa kahdella prosenttiyksiköllä, mikä pienentäisi kuntien verotuottoja. Hallitus on kuitenkin ilmoittanut, että yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutokset kompensoidaan kunnille jako-osuuksia muuttamalla, jolloin muutoksen vaikutus olisi kunnille neutraali. Esitettyjen muutosten vaikutukset on huomioitu ennustekehikossa.

Valtionosuudet ja veroennusteet tarkentuvat ja päivittyvät valtion talousarvion valmistelun yhteydessä, ja lopullisessa talousarviossa käytetään uusimpia saatavilla olevia tietoja.

KUSTANNUSTEN KEHITYS

Suomen Pankki ennakoi 10.6.2025 julkaisemassaan ennusteessaan inflaation pysyvän alle 2 prosentissa lähivuosina. Vuodelle 2026 inflaatioennuste on 1,4 % ja seuraavalle vuodelle 1,8 %. Euroopan Keskuspankin tavoitteena on noin 2 % inflaatio. Kustannusten kasvuun varataan vuosittain 2,0 % suunnitelmakaudelle 2026–2028.

Kunta-alan työehtosopimus on voimassa 1.6.2025–28.2.2028. Edellisellä neuvottelukierroksella vuosille 2022–2027 laadittu palkkaohjelma irtisanottiin keväällä 2025, mutta neuvotteluiden aikana sovittiin uudesta kehittämisohjelmasta vuosille 2026–2028.

Talousarviovuodelle 2026 on sovittu seuraavat korotukset: 1.8.2026 yleiskorotus 2,27 % ja 1.10.2026 paikallinen järjestelyerä 0,20 % sekä kehittämisohjelmaerä 0,40 %. Vuodelle 2027 sovittu

yleiskorotus ja paikallinen erä voivat muuttua perälautaratkaisun myötä. Vuodelle 2028 voi tulla tiedossa olevien korotusten lisäksi muita sopimuskorotuksia, joiden suuruus selviävät alkuvuoden 2028 neuvotteluissa. Palkkakustannusten kasvuun varaudutaan sopimuskorotusten mukaisesti.

3 KUNNANHALLITUKSEN OHJEET TALOUSARVION LAATIMISEKSI

KÄYTTÖTALOUS

Vuoden 2026 talousarvion vertailukohtana on käyttötalouden osalta talousarvion 2025 taso, ja talousarviota on arvioitava myös suhteessa vuoden 2024 tilinpäätökseen sekä vuoden 2025 puolivuositoteumaan.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava seuraavien ohjeistusten mukaisesti:

- Kunta tavoittelee talousarviovuonna ylijäämäistä tilinpäätöstä kuntastrategian mukaisesti.
- **Kunnanhallitus antaa talousarvioon raamin siten, että kustannukset voivat kasvaa suunnitelmakaudella enintään 2 % vuosittain talousarvioon 2025 nähden.**
- Valtionosuudet ja verotulot arvioidaan Kuntaliiton laskelmiin pohjautuen.
- Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan trendinomaisesti 1 %. Tulot tulee arvioida realistisesti asiakasmaksuihin perustuen. Taksat tulee tarkistaa ja pitää ajan tasalla.
- Palkkakustannusten nousuun varaudutaan sopimuskorotusten mukaisesti. Palkkakustannusten kasvun hillitsemiseksi jokaisen rekrytoinnin välttämättömyys on arvioitava tapauskohtaisesti.
- Kaikki kustannukset on talousarviota laadittaessa arvioitava suhteessa todellisiin kustannuksiin eikä kaavamaisia korotuksia tule käyttää. Kaikki vertailuvuoteen 2025 nähden uudet tuote- ja palveluhankinnat sekä investoinnit on arvioitava tapauskohtaisesti ja huolellisesti. Kustannusten kasvulle varataan suunnitelmavuosille 2 %.
- Toimialoja kehoitetaan talousarvion laadinnan yhteydessä tekemään mahdollisuuksien mukaan talouden tasapainottamistoimia.
- Osallistuvaa budjetointia jatketaan vuonna 2026, mutta määräraha 10 000 euroa siirretään käyttötaloudessa hyvinvoinnin tulosalueelle.

Menot

Talouden näkymä vuodelle 2026 on kohtalainen ja suunnitelmavuosille 2027 ja 2028 heikko, minkä vuoksi kustannusten kasvua tulee pyrkiä hillitsemään toimialoilla ja uusien kustannuksien vuosiin 2024 (tilinpäätös) ja 2025 (talousarvio) nähden tulee mahdollisuuksien mukaan välttää.

Vuoden 2025 lopulliset henkilösivukulut vahvistetaan vuoden 2025 lopulla. Henkilösivukuluja arvioitaessa käytetään Kuntaliiton ja Kevan ennakkotietoja. Eläkemaksujen budjetoinnissa työnantajan maksut arvioidaan 17,10 %. Kevan 7.5.2025 toimittaman arvion mukaisesti Kevan tasausmaksuun varataan määräraha 223 050,24 euroa yleishallintoon kustannuspaikalle 1324 Jakamattomat eläkemenot. Jako toimintayksiköille ja varsinaisille palveluluokille tehdään vyöryttämällä taloushallinnossa.

Tulot

Palvelun tai tuotteen hintaan vaikuttavat tulot huomioidaan palvelun tai tuotteen hintoja laskettaessa vähentävänä eränä. Tällaisia tuloja voivat olla esimerkiksi työllistämistuki, sv- ja tapaturmakorvaukset, oppisopimuskoulutuskorvaukset, Kela-korvaus työterveyshuoltoon, Kelan koulumatkatuki, muut suoraan tuotteen hintaan vaikuttavat tuet ja avustukset. Ulkopuolisille palvelunostajille ja kuntakonsernin yhtiöille myytävät palvelut hinnoitellaan suoriteperusteisesti.

INVESTOINNIT

Kuntastrategian toimenpiteisiin ja päämääriin on kirjattu, että osana vakaata taloutta investointien taso pidetään maltillisena. Lisäksi investointeihin vaikuttaa tavoite luopua öljylämmityksestä rakennusten pääenergianlähteenä vuoteen 2026 mennessä. Valtuusto on 10.2.2025 § 4 tehnyt periaatepäätöksen uuden urheilutalon rakentamisesta. Urheilutalo nostaa kunnan investointitasoa vuosina 2026 ja 2027. Lukion peruskorjaus on jaksotettu jatkumaan talousarvio ja -suunnitelmavuosien ajan.

Talousarviovuodelle 2026 tai suunnittelukaudelle 2027–2028 ei lähtökohtaisesti oteta muita uusia investointikohteita, ellei kohteen toteuttaminen paranna merkittävästi kunnan toiminnan tai tilojenkäytön tehokkuutta, tuota positiivista tulovirtaa (elinkeinoelämää tukevat hankkeet) tai ole toiminnan jatkuvuuden tai järjestämisen kannalta välttämätön.

RAHOITUSLASKELMA

Suunniteltujen investointien perusteella on odotettavissa, että kunnan lainamäärä kääntyy nousuun suunnitelmakaudella. Yllä määriteltyjä käyttötalouden ja investointien taloudellisia raameja noudattamalla kuitenkin pyritään hillitsemään nettovelan kasvumäärää.

4 TALOUSARVION RAKENNE JA SISÄLTÖ

Talousarvion rakenne noudattaa tässä luvussa annettuja ohjeita ja Kuntaliiton mallia (Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma, 5. uudistettu painos, Suomen Kuntaliitto, 2022).

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Talousarviokirja alkaa kunnanjohtajan katsauksella, jossa esitellään kunnanjohtajan näkemys kunnan toiminnan ja talouden kehityksestä tulevalla tilikaudella.

YLEISPERUSTELUT

Yleisperusteluilla taustoitetaan talousarviota ja -suunnitelmaa. Siinä esitetään keskeisimmät suunnittelun perusteet, kuten kuntastrategia ja toimintaympäristön kehitys.

Kuntastrategia

Talousarvio ja -suunnitelma tulee laatia niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa. Joroisten kuntastrategian 2022–2030 perusteella kunta ja kuntakonserni tavoittelee talouden tasapainoa ja ylijäämäistä palveluntuotantoa. Ylijäämästä tehdään sijoituksia ja investointeja kunnan elinvoimaisuuden lisäämiseen. Tavoitteet, toimenpiteet, keinot ja mittarit päätetään ja seurataan vuosittain talousarviomenettelyssä ja siihen liittyvässä raportoinnissa.

Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Yleisperusteluissa esitetään toimintaympäristön ja talouden yleistä kehitystä niin kansantalouden kuin kuntatalouden osalta. Lisäksi tarkastellaan kehitysnäkymiä alueellisesti ja paikallisesti sekä käsitellään lainsäädännön muutoksia.

Talousarvion perustelut

Toimialojen tilanne esitellään yleisperusteluissa, ja lisäksi käsitellään talousarvion laadintaohjetta ja sen suhdetta käsiteltävään talousarvioon. Tässä esitetään myös alijäämän kattamislaskelma.

Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Yleisperusteluissa kuvataan kaikkia toimialoja koskeva yleinen riskienhallinta ja arvioidaan koko kuntaa koskevia riskejä. Tulosalueiden taloudellisten ja toiminnallisten riskien arviointi tehdään käyttötaloulososassa.

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Yleisperusteluissa esitetään kunnan ja kuntakonsernin tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt. Tässä osiossa asetetaan myös konserniohjeen mukaiset tavoitteet tytäryhteisöille sekä arvioidaan kuntakonsernin keskeisimpiä riskejä.

Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset

Palvelusuunnitelma esitetään käyttötalousosaa tulosalueittain jaettuna, ja käyttötalousosan tarkempi rakenne on esitelty tässä luvussa. Valtuustoon nähden sitovia tasoja ovat:

- käyttötalousosassa tulosalueen toimintakate sekä toiminnalliset tavoitteet,
- investointiosassa investoinnit hankeryhmittäin nettoperusteisesti,
- rahoitusosan sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

KÄYTTÖTALOUS

Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Kunnan organisaatio jakautuu **kolmeen toimialaan**: yleishallinto, tekninen toimi ja sivistystoimi. Toimialat jakautuvat **tulosalueisiin** (sitova taso) ja niiden alaisiin **yksiköihin**. Yksiköiden määrä pyritään vähentämään tarkoituksenmukaiseen vähimmäismääräänsä.

Käyttötalousosa jakautuu toimialoihin, joista esitetään **tulosalueittain** seuraavat tiedot:

1. Palvelusuunnitelma (sanallinen)
Palvelusuunnitelmassa esitetään lyhyesti tulosalueen toiminta ja tavoitteet, jotka on johdettu kuntastrategiasta. Palvelusuunnitelma konkretisoi ja tarkentaa kuntastrategian palvelujen kehittämistä koskevia linjauksia ja siinä kuvataan, millä toimenpiteillä tulosalueen palvelujen saatavuus ja riittävä palvelutaso turvataan.
2. Vastuuhenkilö(t) (sanallinen)
Tulosalueittain ilmoitetaan henkilö tai henkilöt, joka tai jotka vastaavat sen tai toimialueella olevien yksiköiden toiminnasta (sis. mm. raportoinnin kunnanhallitukselle ja valtuustolle).
3. Määräraha-aulukko (taulukko)
Määräraha-aulukossa esitetään toimintatuotot, toimintakulut, toimintakate (sitova taso) sekä informatiivisina poistot ja arvonalentumiset ja lopuksi ali- tai ylijäämä.
4. Sitovat tavoitteet (tekstitaulukko)
Sitovien tavoitteiden tarkoituksena on ylläpitää tai kehittää tulosalueen toimintoja. Tulosalueelle asetetaan kuntastrategiaan perustuen 1–3 sitovaa tavoitetta, joiden tulee olla realistisia, konkreettisia ja mitattavia. Määräraha tai siinä pysyminen tai lakisääteisten velvoitteiden täyttäminen eivät ole kuntalain tarkoittamia tavoitteita.
5. Keinot ja toimenpiteet (tekstitaulukko)
Keinoilla ja toimenpiteillä kuvataan, millaisilla toimilla asetettuun tavoitteeseen päästään. Toimenpiteiden on pääsääntöisesti oltava sellaisia, että tulosalueen henkilökunta yksin tai yhteistyössä kunnan muun henkilökunnan ja tarvittaessa ostopalveluiden kanssa voivat toteuttaa ne, ja siten vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen.
6. Mittarit ja mahdolliset tunnusluvut (tekstitaulukko)
Tavoitteiden on oltava laadullisesti ja/tai määrällisesti mitattavia. Mittari voi olla olennaisesti toimintaa kuvaava tunnusluku tai muu tavoitetta varten asetettu toiminnallinen ja/tai taloudellinen mittari.
7. Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit (sanallinen)
Arvioidaan mahdollisimman monipuolisesta tulosalueen keskeisimmät riskit toiminnan järjestämisen ja tavoitteiden saavuttamisen osalta. Riskiarviota ja -toteumaa tarkastellaan osavuosisiraporteissa neljännesvuosittain.
8. Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle (sanallinen)
Perusteluissa kerrotaan erityisen olennaista tietoa tulosalueen talousarviosta ja toiminnasta.

Sitovat tavoitteet, keinot ja toimenpiteet sekä mittarit ja mahdolliset tunnusluvut esitetään yhdessä tekstitaulukossa. Palvelusuunnitelmassa, keskeisissä toiminnallisissa ja taloudellisissa riskeissä tai suunnitelman ja riskiarvion perusteluissa esitellään keskeisimmät huomiot tulosalueesta yhteisesti, kustannuspaikka- tai yksikkökohtaisia otsikointeja ei tehdä.

TULOSLASKELMA

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Tuloslaskelmaosan yhteydessä esitetään tulo-rahoituksen riittävyyttä mittaavat tunnusluvut. Kokonaistalouslaskelma, joissa on huomioitu kunta ja vesihuoltolaitos, laaditaan suosituksen mukaisesti.

INVESTOINNIT

Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Investointien alaraja on 15 000 euroa. Jos tilivuoden aikana hanke jää alle edellä mainitun rajan, tulee tehdä talousarviomuutos määrärahojen siirtämiseksi käyttötalousosaan samoin kuin oikaista toteutunut käyttö.

Investointiosaan kuuluvat peruskorjaukset ja uuden rakentaminen. Yksittäiset kunnossapitotyöt kuuluvat käyttötalouteen myös ylittäessään 15 000 euroa. Kunnossapito tarkoittaa korjaamista alkuperäiseen kuntoon ja peruskorjaus korjaamista alkuperäistä parempaan kuntoon.

Investointiosa jakaantuu hankeryhmiin, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia nettoperusteisesti. Periaatteena on kuitenkin, että yksittäisen hankkeen nettoperusteisen määrärahan ylitys ei saa estää toisen saman hankeryhmän hankkeen toteuttamista suunnitellun kustannusarvion mukaisesti. Näin ollen hankekohtaiset määrärahat ohjaavat investointien toteuttamista, mutta hankeryhmän sisällä voidaan tehdä määrärahasiirtoja, mikäli jokin toinen saman hankeryhmän hanke toteutuu merkittävästi arvioituna pienempänä. Investointiosassa esitetään myös suunnitelmavuosien 2027–2028 hankkeet.

Investoinneista tehdään aina tarveselvitys, joka perustuu toimialan ja kunnan palvelustrategiaan. Mikäli ao. lautakunta hyväksyy tarveselvityksen mukaisen investoinnin tarpeelliseksi, laaditaan yli 100 000 euron rakennusinvestoinneista hankesuunnitelma. Hankesuunnitelman perusteella laaditaan mm. tarkempi kustannusarvio.

Tarveselvityksessä toimiala perustelee investoinnin tarpeen ja ilmoittaa onko kyseessä esim. palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen tms. Tekninen toimi avustaa tarvittaessa tarveselvityksen laadinnassa.

RAHOITUSLASKELMA

Rahoitusosassa esitetään yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö ja se laaditaan vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään toiminnan ja investointien rahavirta.

Rahoitusosan yhteydessä esitetään toiminnan ja investointien rahoitusta mittaavat tunnusluvut.

LIITTEET

Talousarviossa esitetään liitteitä tarvittaessa.